

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2022/23
Subject (*)	Narrative and Essays in Galician and Portuguese		Code	613G02046
Study programme	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optional	4.5
Language	GalicianPortuguese			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Letras			
Coordinador	Axeitos Valiño, Ricardo	E-mail	ricardo.axeitos@udc.es	
Lecturers	Axeitos Valiño, Ricardo Mariño Mexuto, Marta	E-mail	ricardo.axeitos@udc.es m.marinom@udc.es	
Web				
General description	Estudo particularizado de procesos, tendencias e autores relevantes e significativos da narrativa e do ensaio en lingua galega e portuguesa.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A7	Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.
A8	Ter dominio instrumental oral e escrito dunha segunda lingua estranxeira.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A17	Ter un coñecemento avanzado da literatura galega.
A18	Ter un coñecemento avanzado da literatura portuguesa.
A19	Coñecer a historia e a cultura das comunidades galegofalantes.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
A23	Coñecer a situación sociolingüística da lingua galega.
A27	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua galega.
A28	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua portuguesa.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/a e profesional.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
----	--

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Aplicar a análise e o comentario críticos a textos e discursos literarios e non literários, utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2 A11	B3 B7	C2
Aplicar na práctica o dominio instrumental oral e escrito dunha segunda lingua estranxeira.	A8		C2
Aplicar o coñecemento avanzado da literatura galega e das literaturas portuguesas.	A1 A3 A4 A7 A10 A11 A14 A15 A17 A18 A19 A23 A27 A28	B1 B4 B6 B8 B9 B10	C2 C4
Aplicar os coñecementos adquiridos sobre historia e cultura galega, portuguesa e mais das comunidades lusófonas	A7 A8 A19 A20 A27 A28	B5 B8	C2

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A narrativa na literatura galega contemporánea.	1.1.A narrativa do Rexurdimento. Modernización na época das Irmandades da Fala. 1.2. Recuperación durante o franquismo. A Nova Narrativa Galega. 1.3. Diversificación do xénero de 1975 á actualidade: autores/as, obras, tendencias e procesos de canonización.
2. A narrativa en lingua portuguesa na contemporaneidade.	2.1. Portugal. Evolución nos séculos XIX e XX. Principais tendencias do XX e posición da narrativa no canon. Correntes actuais. 2.2. Brasil. Construción e lexitimación dunha narrativa nacional. O canon da narrativa brasileira do XX: Autores/as, estéticas e funcións. Tendencias do século XXI. 2.3. Literaturas dos PALOP. A narrativa no contexto da emerxencia política e cultural. Principais autores, obras e tendencias.
3. O ensaio en lingua galega.	3.1. Ensaio e emerxencia cultural: as Irmandades da Fala. 3.2. O ensaio na segunda metade do XX: subxéneros, temáticas e autorías canonizadas. Funcións e principais correntes da actualidade.

4. O ensaio no ámbito literario lusófono.	4.1. Desenvolvemento na literatura portuguesa do XIX e do XX. Principais tendencias actuais. 4.2. Formación histórica do ensaio na literatura brasileira. Tipos e temáticas máis representativas no século XXI. 4.3. A precariedade do ensaio nas literaturas dos PALOP. Causas e factores histórico-literarios.
---	---

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student's personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A7 A17 A18 A19 A20 B5 B8 C4	16	24	40
Workshop	A1 A2 A14 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 C2 C4	10	20	30
Workbook	A2 A4 A8 A10 A11 A15 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B5 B6 B7	1.5	18	19.5
Supervised projects	A2 A3 A11 A14 A15 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B5 B9	1	12	13
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A4 A10 A11 A14 A15 A17 A18 A19 A20 A23 A27 A28 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 C4	1	7	8
Personalized attention		2	0	2
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Sesiões de traballo en que o profesorado explica os contidos teóricos e procedementais fundamentais para que o alumnado poda atinxir as competencias e destrezas previstas na materia.
Workshop	Nestas sesións, o conxunto do alumnado realizará actividades de diferente tipoloxía destinadas á consolidación dos contidos presentados nas sesións maxistrais e das lecturas realizadas, así como das competencias, destrezas e estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia. Entre estas actividades poderán contemplarse, alén doutras, a análise de fontes documentais, os comentarios de textos de diverso tipo, a resolución de problemas, as prácticas a través de TIC, probas de varia tipoloxía e estudos de casos.
Workbook	O profesorado proporá a realización de diferentes lecturas ao longo do curso, de diferente tipoloxía. As lecturas de artigos teóricos e metodolóxicos, e outros textos breves, teñen o obxectivo de complementar as sesións maxistrais, fomentar a reflexión crítica, o proceso de autoaprendizaxe e a aprendizaxe colaborativa. O profesorado fornecerá unha lista de obras ensaísticas e de ficción, da cal cada estudante deberá seleccionar varias delas para o seu estudo monográfico.
Supervised projects	Cada estudante realizará un traballo tutelado elaborado utilizando metodoloxías con base na "aprendizaxe colaborativa". Este traballo consiste nunha actividade individual ou en grupo reducido (dúas ou tres persoas, en función do volume de matrícula) na cal deberá ser realizado un estudo cualitativo e/ou relacional de materiais de diferente tipoloxía.
Mixed objective/subjective test	Proba escrita relativa aos contidos do programa que combinará actividades de carácter ensaístico con comentario de textos e análise de fontes textuais e documentais de diversa tipoloxía.

Personalized attention

Methodologies	Description
Supervised projects	Para alén da atención individualizada nas sesións presenciais de diferente tipo, durante as horas de atendimento do profesorado, o/a alumno/a recibirá toda a orientación e axuda que precise para a realización dos seus traballos. A forma e o momento en que se desenvolverá indicárase en relación a cada unha das actividades ao longo do curso e segundo a planificación da materia. O alumnado con dispensa académica deberá contactar co profesorado ao inicio do curso para fixar as actividades e traballos substitutivos da asistencia académica que necesariamente deberá realizar.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Workshop	A1 A2 A14 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 C2 C4	Avaliación das actividades de diferente tipoloxía referidas na metodoloxía, incluídas as lecturas de artigos teóricos e metodolóxicos e outros textos breves, e de algunhas das obras ensaísticas e de ficción. Será proposta a realización de presentacións, debates, comentarios de textos e outro tipo de actividades. Será avaliada a participación e o traballo en equipo, a capacidade analítica e crítica, e a adecuación aos obxectivos formulados polo profesorado para cada actividade destas características.	20
Workbook	A2 A4 A8 A10 A11 A15 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B5 B6 B7	O control das lecturas dos libros de lectura obrigatoria será realizado a través da entrega de fichas de lectura e/ou en sesións específicas na sala de aulas. O control das lecturas breves realizadas terá lugar nas sesións correspondentes aos obradoiros. En ambos os casos será avaliada a capacidade de comprensión e síntese estruturada das principais ideas contidas nos materiais obxecto da lectura, en relación cos contidos focados e as competencias previstas na materia.	15
Supervised projects	A2 A3 A11 A14 A15 A17 A18 A19 A20 B1 B3 B5 B9	Traballo en que o alumnado, individualmente ou en grupo, estuda de maneira monográfica algún aspecto do temario. Contará co apoio e supervisión do profesorado, durante as aulas e en sesións específicas. Serán avaliados o rigor teórico e formal, a capacidade analítica e relacional e a elaboración de reflexións críticas.	25
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A4 A10 A11 A14 A15 A17 A18 A19 A20 A23 A27 A28 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 C4	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico con comentario de textos e análise de fontes documentais, avaliando tanto o rigor expositivo como a precisión e calidade expresiva na exposición dos contidos.	40

Assessment comments

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Así mesmo, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliábeis. A cualificación de NON PRESENTADO/A será considerada cando o/a alumno/a non asistir á proba mixta e/ou cando tiver entregado un número das actividades contempladas inferior ao 50%.

O alumnado terá de entregar os traballos e actividades solicitados no prazo fixado. Asemade, todas as actividades ou probas deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación, segundo o documento "Exixencias mínimas de corrección lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e pendurado en Moodle).

Os traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo/a mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña" (artigo 14.4).

As persoas matriculadas a tempo parcial e que obtiveren dispensa académica deberán pórse en contacto co profesorado para fixar os traballos que deberán entregar. Tamén deberán pórse en contacto co profesorado aquelas persoas cuxo horario laboral for incompatíbel co seguimento da materia, mais que non cumpra as condicións para obter a dispensa académica; após as pertinentes comprobacións, poderá ter condicións de avaliación equivalentes aos da dispensa académica.

A materia poderá ser adaptada ao estudiantado que precisar da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada coa saúde mental). De ser o caso, deberase contactar cos servizos dispoñíbeis na UDC, nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/>); ou, alternativamente, coa Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoloxia@udc.gal).

As persoas que non superaren a materia deberán entregar, na data marcada pola Facultade de Filoloxía para a segunda oportunidade, os traballos solicitados polo profesorado [50%] e superar a proba mixta [50%]. Estas mesmas condicións serán aplicadas na convocatoria adiantada de decembro.

Basic	- Casas, Arturo (2017). ?A axencia político-cultural das Irmandades e a emerxencia de prácticas protoensaísticas na Galiza do seu tempo?, en H. Monteagudo & M. D. Sánchez Vales (eds.), No tempo das Irmandades. A Coruña: Real Academia Galega - Dalcastangè, Regina (2012). Literatura brasileira contemporânea. Um território contestado. Vinhedo, SP: Horizonte - Fernández Pérez-San Julián, Carme (ed.) (2016). As Irmandades da Fala, cen anos despois. A Coruña: UDC - Figueroa, Antón (2010). Ideoloxía e autonomía no campo literario galego. Santiago de Compostela: Laiovento - González-Millán, Xoán (1996). A narrativa galega actual (1975-1984). Vigo: Xerais - Monteagudo, Henrique (1996). ?Nación/creación. Estética e política no agromar do ensaio galego (1916-20)?, Anuario de Estudos Literarios Galegos 1995, pp. 63-108. Vigo: Galaxia - Monteagudo, Henrique (ed.) (2016). Irmandades da Fala: oratoria e prosa non ficcional. A Coruña: Real Academia Galega - Núñez Sabarís, Xaquín (2020). Cartografías da narrativa galega contemporánea. Vigo: Galaxia - Pires Laranjeira, José Luís (1995). Literaturas africanas de expressão portuguesa. Lisboa: Universidade Aberta - Regueira, Mario (2020). Narrativa e imaxinario nacional na reconstrución do campo literario de posguerra (1936-1966). Vigo: Xerais - Reis, Carlos (coord.) (1993-2005). História crítica da literatura portuguesa (vols. 5-9) . Lisboa: Verbo - Salinas Portugal, Francisco (1997). O texto nas margens. Ensaio de literaturas em língua portuguesa. Santiago de Compostela: Laiovento - Salinas Portugal, Francisco (2006). Literaturas africanas en lingua portuguesa. Madrid: Síntesis - Saraiva, José António & Lopes, Óscar (1992). História da literatura portuguesa. Porto : Porto Editora - Sobrino Freire, Iria (2004). ?O ensaio?, en Arturo Casas (coord.), Elementos de crítica literaria, pp. 471-490.. Vigo: Xerais - Stegagno Picchio, Luciana & Bosi, Alfredo (2004). História da literatura brasileira. Rio de Janeiro: Editora Nova Aguilar - Vilavedra, Dolores (2000). Sobre narrativa galega contemporânea. Estudios e críticas. Vigo: Galaxia - Villarino Pardo, Carmen & Ruffato, Luiz (orgs.) (2011). O conto brasileiro contemporâneo. Santiago de Compostela: Laiovento - VV.AA. (1996). Historia da Literatura Galega (5 vols.). Vigo: A Nosa Terra
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Portuguese Literature 1/613G02026

Portuguese Literature 2/613G02037

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.